
Jak se studuje v Sofii

Jak se studuje v Sofii

Pro studenty filologických oborů je studium v zahraničí prakticky povinnost. Pokud se navíc chtějí věnovat překladatelství a tlumočnictví, platí to dvojnásob. Jana Georgievová tak vyjela na Erasmus poprvé v rámci bakalářského studia bulharistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a nyní je v Sofii na celý rok jako doktorandka.

Můj tatínek pochází z Bulharska, takže jsem zemi několikrát navštívila, ale bulharsky jsem se začala učit pořádně až na vysoké škole. Do té doby jsem uměla pár slovíček, rozhodně to nebyla moje druhá mateřština. Když jsem ale přijela do Sofie na Erasmus poprvé, uměla jsem bulharsky dost na to, abych se bez problémů domluvila.

Překládala jsem a tlumočila také ostatním zahraničním studentům, protože hodně různých formulářů je v bulharštině, a zdaleka ne všichni úředníci ovládají angličtinu. Bulhaři jsou ale obecně velmi milí a vstřícní. Klíčem k úspěchu je komunikace, takže pokud se nebojíte mluvit, určitě se nakonec dohodnete. Jsem přirozeně spíše introvertní, ale v Bulharsku jsem se tolik nestyděla. Možná je to pro mě v cizím jazyce paradoxně jednodušší.

Přístup učitelů je benevolentní

Pokud jde o rozvrhy, předpisy a pravidla, na Balkáně si s nimi tolik hlavu nelámou. Například mé ubytování na koleji probíhalo tak, že úřednice nejdřív dlouho hledala podklady pro to, že máme být s ostatními studentkami ubytované. Potom nás na hodinu poslala ven, aby měla vše připravené, až přijdeme. Nakonec nic v ruce neměla a na kolej raději zavolala a obratem nám vyřídila ubytování. Bez jediného razítka, jediného podpisu, jen na dobré slovo.

Takhle funguje třeba i organizace výuky. Hledání rozvrhů na webu i na nástěnkách je celkem dobrodružství. U nás bych si zoufala, tady to bylo naprosto běžné. Když nedorazíte na první hodinu (třeba proto, že se o semináři dovíte až později), nemusíte zoufat. Neznamená to, že jsou pro vás dveře na seminář na vždy uzavřené. Bulhaři jsou v tomto velmi flexibilní a docházka na hodiny se příliš nevyžaduje. Když přijdete na hodinu pozdě, nemusí se na vás nutně zlobit. Někdy vás učitel dokonce ještě přátelsky přivítá.

Pokud jste naopak aktivní a svědomití, vyučující mohou vaši píli během roku odměnit tím, že vám odpustí část zkoušky. Například místo testu napíšete odbornou práci. Zní to jako sci-fi? Takhle to tady ale opravdu nezřídka chodí. Balkánský přístup překvapil místní lektorku češtiny, která s místními studenty bohemistiky nacvičovala vánoční představení. Prakticky nikdy se nesešli v plné sestavě. Na improvizaci jsou tady všichni připraveni.

Poznávání bulharských reálií

Při svém prvním pobytu jsem studovala bulharistiku v denním studiu s rodilými mluvčími, což bylo celkem náročné, ale velmi mě to obohatilo. Zvykla jsem si číst v bulharštině odbornou literaturu, na některé semináře jsme museli pravidelně odevzdávat písemné práce. Studium filologie má v Bulharsku velkou tradici a prestiž. Bulharština se zde studuje v rámci slavistiky (u nás na UK je to součást balkánských studií) a byla zde k dispozici spousta zajímavých mezioborových předmětů, které mi pomohly i v mé překladatelské praxi. Třeba slovanský folklór, který je v Bulharsku mnohem živější než u nás.

Bulhaři žijí tradicemi během celého roku a zdá se mi, že jsou i více spjatí s přírodou. Nikdo se například nepodivuje nad tím, že v lednu nejsou na pultech čerstvá rajčata. Prostě jedí zeleninu, kterou si v létě naložili. Vaří ze sezónních potravin a jídelníček v průběhu roku ovlivňují i náboženské tradice. Třeba velikonoční půst má několik fází a v každé z nich se smí jíst jiné potraviny. Lidé tyto zvyky dodržují nebo o nich alespoň mají povědomí. U nás je folklór až na výjimky omezen jen na určité oblasti venkova, v Bulharsku se tradice udržují i ve městech. Pro mě to bylo zajímavé, protože právě reálie jsou pro každého překladatele oříškem. Spousta různých tradic, zvyků a výrazů totiž nemá v češtině svůj ekvivalent. Doktorskou práci teď píši o tom, jak se při překladu s reáliemi vypořádat.

V Sofii se nudit nebudete

Pokud se do Sofie chystáte, určitě využijte místní fungující organizace ESN, která vám přidělí „buddyho“ na první dny pobytu ve městě. S největší pravděpodobností budete bydlet na moderní koleji společně s dalšími zahraničními studenty, takže se rychle seznámíte. Ve studentské čtvrti je mnoho kaváren a bister, kebabů (kvalitnějších než u nás) a obchodů otevřených i pozdě večer nebo nonstop. Sofijské metro se stále rozšiřuje a doprava pod zemí je příjemnější než přečpaným autobusem. Obecně je tu levněji, takže se můžete svést i taxíkem a cesta vás vyjde zhruba na 5 eur. Pokud máte rádi kulturu, v Sofii si přijdete na své. Naopak bylo pro mě někdy těžké si najít klid na soustavnou práci, protože kolem se stále něco děje.

I když na Sofijskou univerzitu míří čím dál více zahraničních studentů, nejsou zde ještě všechny obory stoprocentně připraveny na výuku v angličtině. Nemusíte být ale frustrování, že nedosáhnete dostatečného počtu kreditů. Mám

takovou zkušenost, že se moji známí vždycky s vyučujícím dohodli. Třeba nenavštěvovali semináře, protože byly v bulharštině, ale domluvili se na sepsání práce v angličtině. Pokud by se vám zastesklo po češtině, v Sofii funguje při ambasádě České centrum. Jako student se sem můžete přihlásit na pracovní stáž, a získat tak i zajímavou pracovní zkušenost. Obecně je Sofie příjemné místo pro studium i zábavu a pobyt vás tu nezruinuje.